

<https://helda.helsinki.fi>

Mitä maaseutututkimus on?

Hyyryläinen, Torsti

2021-12-08

Hyyryläinen , T 2021 , ' Mitä maaseutututkimus on? ' , Maaseutututkimus = Finnish journal of rural studies , Vuosikerta. 29 , Nro 2 , Sivut 3-7 . <https://doi.org/10.51807/maaseutututkimus.111976>

<http://hdl.handle.net/10138/338496>

<https://doi.org/10.51807/maaseutututkimus.111976>

unspecified

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Mitä maaseutututkimus on?

DOI: <https://doi.org/10.51807/maaseutututkimus.111976>

Yleinen vastaus otsikon kysymykseen on: maaseutututkimus on monitieteinen tutkimusala. Lähtökohtaisesti maaseutututkimus on tieteellistä tutkimusta, joka täyttää akateemisen tutkimuksen yleiset, avoimuuden, kriittisyyden, systemaattisuuden ja totuuteen kurottautumisen kriteerit.

maaseutututkimuksen kuvailuun niin itselle kuin alan ulkopuolisille toimijoille. Kokeneemmille tutkijoille kysymys maaseutututkimuksen olemuksesta ei ole samalla tavalla merkityksellinen kuin tutkijanuransa alussa oleville tutkijoille, jotka miettivät suhdettaan tähän tutkimusalaan.

Tieteellinen tutkimus on sosiaalisesti tuotettua todellisuutta, ja tiede on kollektiivisen toiminnan tulosta. Tutkimusta ei myöskään voi erottaa tutkijoista. Näin maaseutututkimukseen pätee muiden alojen lailla – osittain – lausuma, että maaseutututkimus on sitä, mitä alan tutkijat tekevät. Tuokaan luonnehdinta ei ole aukoton, koska maaseutututkimusta voi

En seuraavassa käsittele tieteen yleisiä periaatteita, vaan kuvailen maaseutututkimuksen luonnetta yleisesti pohtimalla tutkimusalan suhdetta

studies) voidaan perustella tarpeelliseksi maaseutututkijan työkalupakkiin. Mutta myös tämä on lausuttava varovaisen ehdollisena määreenä.

Teoriat ja menetelmät ovat tieteellisen tutkimuksen kovinta ydintä. Onko maaseutututkimuksella omaa teoreettista tai menetelmällistä perustaa? Kysymys on tuttu myös monille maaseutututkimusta lähellä oleville tutkimusaloille, kuten kaupunkitutkimukselle tai aluetutkimukselle, joiden emotieteenä voi pitää maantiedettä. Eri suuntauksineen maantiede tarjoaa niille runsaasti teoreettisia ja menetelmällisiä kiinnekohtia.

Maaseutututkimuksen osalta voi todeta, että menetelmien ja teorioiden kohdalla on merkittävää tutkimusalan oma perintö, eli se, miten paljon on kertynyt alan omaksi miellettyä ja siinä hyödynnettyä teoreettista ja menetelmällistä kirjallista kerrostumaa, johon voidaan yhä uudestaan viitata ja jota voidaan alan tutkimuksissa uusintaa.

Maaseutututkimuksessa ei ole ollut luonnollista pakkoa synnyttää omaa teoriaa, saati omia menetelmiä laajan olemassa olevan yhteiskuntatieteellisen arsenaalin ohi tai sen päälle. Jos jokin teoria, kuten esimerkiksi kasautuvan kasvun teoria tai tilastollinen / laadullinen menetelmä puhdistetaan käyttöyhteydestään puhtaaksi tieteen työkaluksi, niin maaseutututkimuksen omista menetelmistä ei ole perusteita puhua. Maaseutututkimuksessa teorioita ja menetelmiä lainataan muilta aloilta ja niitä haimmillaan monipuolinen valikoima välineitä tutkimuksen tekemiseen.

Ongelmanasettelun erityisyys maaseutututkimuksessa on kiinnostava onnasettelun yleisistä periaatteista: sen pitää olla kaikilta osin läpinäkyvää tään, ja samantyyppiset tutkimusasetelmat ja -kysymykset toistuvat tutkijasukupolvesta toiseen. Lisäksi vanha totuus siitä, että tärkeintä tutkimuksessa on löytää oikea ongelma, pitää edelleen paikkansa. Onko siis myksiä, vai onko kyse näkökulman valitsemisesta?

mitä, miksi ja miten jotain kiinnostavaa ilmiötä tai muutosta tutkitaan? Tuossa tilanteessa tutkijalla on usein tiedossaan ja käytössään elementtejä aluekontekstista, ilmiöstä sekä teorioista ja menetelmistä. Ne eivät

kuitenkaan itsessään tee tutkimuksesta maaseutututkimusta, koska ne onkin keskeinen käytännön tutkimusprosessia ohjaava pohdinta, jossa tutkimus rakentuu maaseudun näkökulmasta kiinnostavaksi asetelmaksi ja kohdistuu kiinnostaviin kysymyksiin.

käyttää tietojaan ja taitojaan sekä yhdistelee erilaisia elementtejä saavuttaakseen kiinnostavan tutkimusasetelman. Alasta riippumatta tutkijat joutuvat aina tekemään myös perusteltuja rajauksia, jotka ovat pohjimmiltaan arvovalintoja.

Tutkimusasetelman muotoilu tapahtuu nykyisin yhä useammin tutkintännössä on aina myös muita laajempia tutkimusyhteisön kulttuurisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa tutkimusasetelman rakentumiseen. Myös tutkimuksen rahoittajan, tilaajan tai mahdollisen hyödyntäjän näkökulmat voivat vaikuttaa asetelmaan.

Edellisten lisäksi maaseutututkimusta luonnehditaan usein monitieteisyyden ja tieteidenvälisyyden termein. Niiden tavoittelu onkin tyypillistä juuri laaja-alaisille ja joustavarajaisille tutkimusaloille. Monitieteisyys tuo kuitenkin mukanaan uusia kysymyksiä, jotka haastavat maaseutututkimuksesta esitettävän kuvan selkeyden. Tietyt tutkimusalat tulevat luonnostaan erityisen lähelle maaseutututkimusta.

Eron tekeminen maatalous- ja metsätieteelliseen tutkimukseen ei nähdäkseni perustu muuhun kuin siihen 1950-luvulta käynnistyneeseen muutokseen, jossa osana maaseutututkimuksen omaa identiteettiä tehtiin tietoista eroa maatalous- ja metsätieteiden vahvaan perintöön. selittämään maaseudun muutosta kokonaisuutena.

Maaseutututkimus kuvataan yleensä ihmis- ja yhteiskuntatieteelliseksi tutkimusalaksi, jossa voi olla aineksia myös luonnontieteellisestä tutkimuksesta. Ihmistieteellisen ja luonnontieteellisen tutkimuksen suhteet maaseutututkimuksessa ovatkin tapauskohtaisesti tarkentuvia kysymyksiä. Tämä ainesten limittyminen on jopa toivottavaa maaseutututkimuksen elinvoimaisuuden kannalta. Viime aikojen keskustelu ihmisen ja

luonnon erottamattomuudesta on hyvä lisäperustelu tieteidenvälisen vuorovaikutuksen vahvistamiselle.

Perustutkimuksellisen ja soveltavan tutkimuksen otteiden suhde maaseutututkimuksessa on niin ikään tapaus- ja tutkijakohtainen kysymys. Kyseinen erottelu on yhteiskuntatieteissä yleisesti hämärärajainen. Käytännössä eri tutkijoilla on erilaisiin tutkimusotteisiin erilainen palo, eikä tämä jaottelu nouse siten oleelliseksi maaseutututkimukseenkaan kannalta: molemmat otteet ovat sekä mahdollisia että toivottavia. Soveltavan tutkimuksen ote lienee useimmilla tutkimusaloilla – kuten maaseutututkimuksessakin – yleisempää kuin perustutkimus.

Elintärkeäksi tutkimusalan olemuksen ja olemassaolon selittäjäksi voidaan oman perinteen lisäksi nostaa alan toimijoiden kyky tuottaa uutta tietoa. Alan elinvoimaisuuden ehtona on lisäksi tutkimuksen yhteiskunnallinen relevanssi, eli tutkimusalalla on kyettävä joustavasti tarttumaan kiinnostaviin, yhteiskunnallisesti tärkeisiin kysymyksiin. Näin ajateltuna maaseutututkimus on monitieteinen tutkimusala, joka kohdistuu erilaisten maaseutujen näkökulmasta kiinnostaviin kysymyksiin.

Maaseutututkimuksella on Suomessakin perinteensä, omat instituutionsa ~~MDL D V H P R O D M Ø N D V M D K W L V L V I N V L D O W L M D~~ työskentelevät maaseutututkimuksen ja tieteen kansainvälisissä verkostoissa. Näiden kanavien kautta tieto maaseutututkimuksen monimuotoisesta kehityksestä välittyy myös Suomeen, yhteiseksi hyödyksi.

Tieteiden ja tutkimusalojen laaja kenttä on jatkuvassa uudistumisen tilassa: kilpailu on kovaa ja tilaus uusille tutkimusaloille jatkuva. Maaseutututkimuksen elinvoiman puolesta on toimittava tavoitteellisesti ja yhteistyössä.